

menschwijze aap het doen kan, die op even onbevangen als groote manier aldoor precies terzijde van het menschelijke zich gedraagt, het menschelijk gemoed en den menschelijken geest in den bollen spiegel gezien.

Grock heeft op 't tooneel veel van zoo'n ouden rossigen chimpansee, die loom achter de tralies wandelt, en ineens, alsof hij bordpapier buigt, een stuk ijzer krom trekt, om vervolgens met één arm rondom een touw te draaien en zich — bons! — tot schrik der kijkers vlak vóór hun neuzen te laten vallen. Dan gluurt de oude chimpansee slim naar ze toe met zooveel melancholie en zachtaardigheid in de zoetsappige kleine oogjes, en zooveel zelfverteedering in den van oor tot oor getrokken mond, dat menigeen een gevoel van betrekkelijke minderwaardigheid over zich krijgt, bewust de een, onbewust de ander.

Bij de voorstellingen in 't gebouw Carré heeft de impresario Ernst Krauss, die ons het zielvolle menschmonster „Grock” gebracht heeft, de bezoekers nog in 't bijzonder verplicht, door aan het optreden van dien grooten artiest een andere clownerie te doen voorafgaan: in zichzelf uitstekende clownerie. Ik weet niet meer, hoe de buitengewoon knappe grappenmaker heette, die als acrobatische pias de zaal vermaakte en zelfs herhaaldelijk heel luidruchtig deed worden van overstroomend plezier, maar ik vergeet niet licht in verband met den toch verdienden roem van dien knappen kunstenaar het effect van Grock's aanwezigheid, even later, op dezelfde planken en voor dezelfde toeschouwers. De buitengewoon bekwame clown verdween, toen Grock eenmaal vóór ons stond, meteen aan den hemel van onze belangstelling als een ster in de morgenuren, hij was werkelijk hopeloos weg, en hij was toch zeer geestig geweest, buitengewoon behendig, overrijk aan trucs en vondsten: maar, dat was het juist, men wist nog van zijn geest, zijn behendigheid en zijn trucs, en Grock schijnt vrij van techniek als een heel klein kind van opzet — zou men zeggen. En dàn kan ontstaan, als alle techniek overwonnen is, dat oerwezenachtige, dat de g r o o t e clown heeft, „Grock”, innig-beminnelijke mensch-aap met breede en diepe ziel, of om hem anders en toch eender te karakteriseeren: gemankeerde wijze, gemankeerde heilige.

Dat zulke fijne singerie groote menschelijke kunst is, staat dunkt mij boven twijfel.

VAN DEN EECKHOUT

